

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 11283

ΕΛΗΦΘΗ: 10/6/2024

Μέτρα προστασίας από τα κουνούπια

Τμήμα Νοσημάτων που Μεταδίδονται με Διαβιβαστές
Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης για Λοιμώδη Νοσήματα
Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ)

Τα κουνούπια

αν είναι μολυσμένα

και

ανάλογα με το είδος τους

μπορεί να μεταδώσουν με το τίμπημά τους διάφορα νοσήματα

Στην Ελλάδα, τα τελευταία έτη, έχουν καταγραφεί κρούσματα:

- λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου
- ελονοσίας (σπάνια)

Πως μεταδίδεται η λοίμωξη από ιό του Δυτικού Νείλου;

- Κυρίως με τσίμπημα από μολυσμένο κουνούπι (συνήθως το “κοινό” κουνούπι του γένους *Culex*)
- Το κουνούπι μολύνεται από μολυσμένο πτηνό
- Δεν μεταδίδεται άμεσα από άτομο σε άτομο, με τη συνήθη κοινωνική επαφή
- Πιο σπάνια με:
  - μετάγγιση αίματος
  - μεταμόσχευση οργάνων
  - από τη μητέρα στο έμβρυο

Ιός Δυτικού Νείλου - κουνούπι Culex

- Συνήθως αφήνει αβγά:
σε νερό πλούσιο σε οργανικό υλικό
- Τσιμπάει από το σούρουπο έως το χάραμα,
καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας

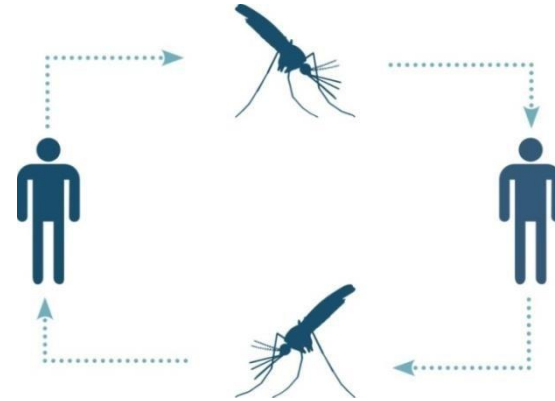

Αυξημένο κίνδυνο για σοβαρή νόσο από τον ιό του Δυτικού Νείλου έχουν:

- **οι ηλικιωμένοι**
- **όσοι έχουν υποκείμενα προβλήματα υγείας, π.χ.:**
  - ανοσοκατασταλμένοι
  - νεφροπαθείς
  - καρκινοπαθείς
  - διαβητικοί
  - με καρδιαγγειακά νοσήματα
  - με χρόνια νευρολογικά προβλήματα, π.χ. άνοια
  - με χρόνια αναπνευστικά προβλήματα

Πως μεταδίδεται η ελονοσία;

- **Κυρίως με τσίμπημα από μολυσμένο κουνούπι (γένος *Anopheles*)**

- Το κουνούπι μολύνεται από μολυνθέντα **άνθρωπο**
- **Δεν μεταδίδεται άμεσα από άτομο σε άτομο, μέσω συνήθους κοινωνικής επαφής**
- Πιο σπάνια με:
  - μετάγγιση αίματος
  - μεταμόσχευση οργάνων
  - χρήση μολυσμένης σύριγγας ή βελόνας
  - από τη μητέρα στο έμβρυο

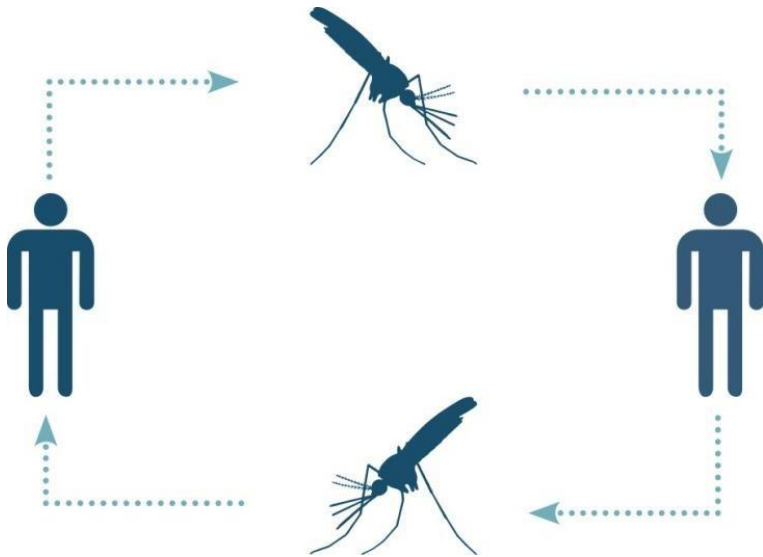
Ελονοσία - κουνούπι Ανωφελές

- Συνήθως αποθέτει αυγά σε **καθαρό νερό** → σε **αγροτικές, περι-αστικές περιοχές**
- Τσιμπάει από το σούρουπο έως το χάραμα, καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας

Κουνούπι *Aedes albopictus* – κουνούπι «τίγρης»

- Έχει εγκατασταθεί σε πολλές περιοχές στην Ελλάδα
- Τσιμπάει κυρίως κατά τη διάρκεια της ημέρας
- Μπορεί δυνητικά να μεταδώσει διάφορους ιούς (π.χ. Δάγκειο, Chikungunya, ίσως Zika), **εάν μολυνθεί** από μολυνθέντα άνθρωπο

Όλοι πρέπει να λαμβάνουμε μέτρα:

- για να αποφεύγουμε τα τσιμπήματα των κουνουπιών
- για να μειώνουμε τα σημεία που αφήνουν τα αβγά τους γύρω μας (σπίτι, αυλή, χωράφι)

Προστασία από τα τσιμπήματα των κουνουπιών

καθόλη τη διάρκεια του 24ώρου,
ανάλογα με τις ώρες δραστηριότητας
των κουνουπιών της περιοχής

Μέτρα ατομικής προστασίας

- **Κατάλληλα ρούχα** που καλύπτουν όσο γίνεται περισσότερο το σώμα:
  - μακριά μανίκια και παντελόνια
  - ανοιχτόχρωμα και φαρδιά ρούχα

- **Εντομοαπωθητικά** σε ακάλυπτο δέρμα & επάνω από τα ρούχα -
  - εγκεκριμένα στη χώρα
  - με αποτελεσματικές δραστικές ουσίες όπως:
    - DEET
    - Πικαριδίνη/ικαριδίνη
    - IR3535
    - Citriondiol ή Eucalyptus citriondora oil, hydrated, cyclized (ec oil (h/c))

Τι προσέχουμε όταν χρησιμοποιούμε εντομοαπωθητικό σώματος;

Προσοχή στις οδηγίες χρήσης!

- Όχι επάνω σε ερεθισμένο δέρμα, τραύματα, αμυχές
- Όχι στα μάτια και στο στόμα
- Όχι στο δέρμα κάτω από τα ρούχα
- Όχι στα χέρια (παλάμες) των παιδιών
- Μετά το αντηλιακό
- Αν χρειασθεί, ξαναβάζουμε μετά από μερικές ώρες
- Έγκυες - θηλάζουσες - παιδιά: συμβουλή από τον ιατρό τους
- Ξέπλυμα εντομοαπωθητικού με νερό και σαπούνι καθημερινά

Μέτρα ατομικής προστασίας

➤ Κουνουπιέρα κατά τον ύπνο

- ιδίως σε **βρέφη**, παιδιά, ηλικιωμένους, έγκυες, πάσχοντες
- σιγουρευτείτε ότι δεν έχει εγκλωβιστεί κουνούπι μέσα

➤ Συχνά **λουτρά** καθαριότητας για την απομάκρυνση του ιδρώτα

Μέτρα πρόληψης στο σπίτι

Σήτες σε πόρτες, παράθυρα, φεγγίτες και αεραγωγούς τζακιού

Ανεμιστήρες (ιδίως οροφής) ή **κλιματιστικά**

Εντομοκτόνα - εντομοαπωθητικά χώρου

(εγκεκριμένα στη χώρα):

φιδάκια, ταμπλέτες ή υγρά (στην πρίζα), αεροζόλ κλπ

**Μείωση των σημείων
που τα κουνούπια αφήνουν τα αβγά τους**

Εστίες απόθεσης αβγών κουνουπιών - παραδείγματα

Αγροτικό σύστημα

Περιαστικό
σύστημα

Αστικό
σύστημα

Μέτρα πρόληψης στο σπίτι

- Πολλά από τα κουνούπια γεννιούνται και ζουν:
  - στο **μπαλκόνι**
  - στις **αυλές**
  - στα **χωράφια** μας
- Μπορούμε να μειώσουμε τον πληθυσμό των κουνουπιών:
**μειώνοντας τα σημεία εκείνα
που αφήνουν τα αβγά τους**

Μέτρα πρόληψης στο σπίτι

Απομακρύνουμε τα στάσιμα νερά και από μικρές εστίες
(π.χ. από λεκάνες, βάζα, κουβάδες,
πιατάκια γλαστρών)

Αδειάζουμε στάσιμο νερό κάθε εβδομάδα

Σκεπάζουμε – καλύπτουμε τα αντικείμενα με στάσιμο νερό

Φυλάσσουμε δοχεία νερού (κουβάδες, βαρέλια)
γυρισμένα ανάποδα ή καλυμμένα

Δεν αφήνουμε να συσσωρεύονται λύματα,
νερά αποχέτευσης, απόβλητα

Μέτρα πρόληψης στο σπίτι

Αντικαθιστούμε σπασμένους σωλήνες νερού που τρέχουν

Καλύπτουμε ή απομακρύνουμε παλιά λάστιχα που μαζεύουν νερό

Καθαρίζουμε τα φύλλα που μαζεύονται στις υδρορροές

Κουρεύουμε τακτικά το γρασίδι, τους θάμνους και τις φυλλωσιές (καταφύγια ενήλικων κουνουπιών)

Ποτίζουμε κατά προτίμηση το πρωί

Μέτρα πρόληψης στο σπίτι

Καλύπτουμε με **σήτες** τους
αγωγούς εξαερισμού των βόθρων

Αν έχουμε πισίνα ή σιντριβάνι:
θέτουμε κάθε μέρα σε λειτουργία το **φίλτρο** καθαρισμού

Δίνουμε κλίση στον κήπο
για να απομακρύνονται τα νερά

Πώς μπορούμε να αποφύγουμε τα κουνούπια στο σπίτι;

- Με χρήση **κουνουπιέρας**
- Με χρήση **ανεμιστήρων, κλιματιστικών**
- Με αντικουνουπικά πλέγματα (**σήτες**) στα ανοίγματα
- Με **απομάκρυνση στάσιμου νερού**
- Με κούρεμα γρασιδιού, θάμνων, φυλλωσιών
- Με χρήση **εντομοκτόνων/ εντομοαπωθητικών περιβάλλοντος** (φιδάκια, ταμπλέτες)

Μέτρα πρόληψης στην εργασία

Καθαρίζουμε συχνά και
ψεκάζουμε στάβλους ζώων
και κοτέτσια

Ανανεώνουμε τακτικά το νερό
σε ποτίστρες ζώων, γούρνες,
στέρνες

Καλύπτουμε τις βάρκες ώστε
να μην μαζεύουν νερό της βροχής

Μέτρα πρόληψης στην κοινότητα

- **Καθαρίζουμε τους αγωγούς ομβρίων υδάτων και τα αρδευτικά κανάλια** από ό,τι εμποδίζει την ελεύθερη ροή νερού
  - **Καθαρίζουμε τα αγριόχορτα** και τη βλάστηση από επιφανειακά νερά (ρέματα, κανάλια)
  - **Δεν κάνουμε αλόγιστη χρήση νερού**, κυρίως όταν δεν υπάρχουν κατάλληλοι αποχετευτικοί αγωγοί
  - Στα νεκροταφεία → χρησιμοποιούμε συνθετικά άνθη
όχι ανθοδοχεία με νερό
- Προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών

Φυλλάδια – Αφίσες ΕΟΔΥ

Όλα τα γραφικά λήφθηκαν από το: Centers for Disease Control and Prevention, USA
<https://www.cdc.gov/zika/pdfs/zika-activity-book.pdf>

